

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

82. ÉVFOLYAM

2012 AUGUSZTUS

4. SZÁM

INTELMEK

Vakáció kezdetén fülemben csengenek azok a figyelmeztetések, amiket a nagy hőségre és a nyári időszakra vonatkozóan évente megismételünk. Például: ne ugorjunk felhevült testtel a vízbe, ne menjünk a napra délidőben, utazásaink során vigyázzunk az értékeinkre. Olyan felhívó jellegű tanácsok ezek, amiket érdemes megszívlelni. A megyei rendőrkapitányságtól is hetente kapok hírleveket, hogy ismerjük az aktuális veszélyeket és az óvintézkedésekkel is tisztában legyünk. A nyár azonban nem csak a pihenés vagy az iskolaszünet ideje

Fontos nemzeti ünnepünk is erre az évszakra esik. Szent István napja – augusztus 20-a –, az államalapítás ünnepe sokak számára már csak a nagy fesztiválok, falunapok alkalma. Vajon az intézkedésein túl ki gondol első királyunk intelmeire, amiket fiának címezett? S vajon ki az, aki úgy olvassa el ezt a pár oldalnyi írást, hogy önmagát mintegy a király fiának képzelve meg is szívleli az intelmeket?

Pedig azok számunkra is utat mutatnak, hogy helytállhassunk életünkben. S bár nekünk nem királykodni kell, vagy egy nép számára példaképnek lenni, de keresztyén emberként családkban, munkahelyünkön, avagy településünkön megbecsült, hiteles életet kell folytassunk.

Az Intelmek tíz fejezetből áll, melyekre jellemző, hogy igei útmutatósokra alapulnak. A bevezetés is a Példabeszédek könyvére támaszkodva fogalmazódik, jelezvén, hogy az atyák szavára hallgatni bölcs dolog.

I. A királyság gyakorlására vonatkozó atyai bölcseségek sorát a katolikus hit megőrzéséről szóló fejezet nyitja. Ez számunkra evangélikus keresztyének számára is mindenben követhető.

Királyunk ui. a buzgó és éber keresztyén hitre szólítja fel fiát, Imre herceget, emlékeztetve arra, hogy *“e lelki fegyverekben szabályszerűen harcolhatsz láthatatlan és látható ellenségeid ellen”*.

A nekünk adott életidőben segítőnk Jézus Krisztus lehet, ezért az első helyen áll az, ahogyan Hozzá viszonyulunk. Hitben élve minden gondunkat Őrá vethetjük.

II-III. Az egyházi rend becsben tartásáról és a főpapoknak járó tiszteletéről szóló fejezetek az egyház gyarapításáról és Isten szolgáinak megbecsüléséről

Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga! Ki voltál valaha országunk istápjál Hol vagy István király?

szól. Ha valaki jó, híres, hosszan uralkodó király akar lenni, akkor az egyházzal és annak főemberivel való viszonya legyen megfelelő, hiszen *“ha ők megbecsülnek, bátran foghatsz mindenhez, imádságuk ajánl téged a mindenható Istennek.”*

Van-e napjainkban ilyen respektje a lelkészeknek? Hány világi vezetőnek van gyóntatója, lelki vezetője? Kik azok, akik hatalmuk gyakorlása közben arra is figyelnek, hogy lelki életük rendben van-e? S mi keressük-e az Isten szolgáival való kapcsolatot, hogy számunkra utat mutassanak a Szentírásból?

IV-V. A főemberek és vitézek tiszteletéről valamint az igaz ítélet és a türelem gyakorlásáról olvasva azt állapíthatjuk meg, hogy Szent István tud-

ta, mit jelent a hatalom kísértése. Óvta fiát a zsarnoki viselkedéstől, főemberei tiszteletére, a türelem gyakorlására figyelmeztette. Akinek nincs beosztottja, de van családja, az sokszor kényszerül ítélni, számtalanszor kijöhet a sodrából és átéli, mennyire nehéz csendben véleményt formálni és türelmesen várni a megoldásra.

Itt mégis arra int bennünket is királyunk, hogy ne feledjük a teremtettség és megváltottság révén való testvériségünket embertársainkkal. A király – és a keresztyén ember – nem bocsátkozik kicsinyes szóharcokba és, türelmetlen bíráskodásba.

VI. A vendégek befogadásáról és gyámolításáról szóló részben találjuk azt a mondatot, amit nagy előszeretettel idéznek királyunktól: *“az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és esendő.”* Szent István igen hasznosnak tartotta a vendégek jelenlétét országunkban. Azt látom, hogy magyarjaink vendégeskedni szeretnek más országokban, dolgozni, tanulni, pénzt keresni. De tudjuk-e toleránsan és ilyen támogató módon fogadni a hozzánk érkezőket?

VII. A tanács súlyáról olvasva olyan mondatokkal szembesülünk, amit minden testületünk összetétele során szem előtt kellene tartani: legyenek idős tapasztalt tagjai a tanácsnak, s a fiatalok javaslatát ugyancsak eléjük kell terjeszteni.

VIII. A fiak kövessék az elődöket – fontos az ősök tisztelete! *“Az atyák azért atyák, hogy fiaikat gyámolítsák, a fiak pedig azért fiak, hogy szüleiknek szót fogadjanak.* Egyszer mondta valaki, hogy összeállította családfájukat, de az nem érdekelte a gyermekeit. Az öregek menjenek nyugdíjasházba, történeteik unalmasak...

Szent István azon a véleményen [↗]

volt viszont, hogy "Aki ugyanis megveti, amit megszabtak atyái elődei, az isteni törvényekre sem ügyel!" A Negyedik Parancsolatnak így is hangsúlyt kellene kapnia életünkben!

IX. Az imádság megtartásáról: "Az imádság megtartása a királyi üdvösség legnagyobb járuléka." Mi a célja az imádságnak? Nem más, mint a személyes kegyesség gyakorlása, a bűnbánat és a kegyelem elnyerése, de az is, hogy bölcseséget kérjen Istentől, ahogyan Salamon tette. Milyen nagy szó, hogy a király, aki egy népet vezetett és más hatalmasságok előtt is képviselte országát elismerte, hogy erőre, oltalomra és bölcseségre szorul.

A király, aki alázatos Istene iránt, példát ad az imádkozás szükségességéből. Ezzel vallja meg, hogy felette is van Úr, akinek engedelmséggel tartozik ő is és minden ember. Sokan félnek az imádkozástól, sőt beavatkozásnak tartják lelki belügyeikbe. Sokan nem is gyakorolják, nem ismerik a hasznát. Szent István arra int minket is, hogy legyünk benne állhatatosak és meglesz az eredménye.

X. A kegyességről és irgalmasságról, valamint a többi erényről szólva a Lélek gyümölcse kerül elénk, hogy azokat teremjük. A keresztyén élet mindennapos megnyilvánulásairól van tehát szó. Nagyon emberi ez a rész, mert hitünk csakis így válik láthatóvá embertársaink előtt. Krisztusban való hitünk ismérvei mellett két fontos mondatot hallhatunk végül: "légy erős, ne hogy a szerencse túlságosan felvessen, vagy a balsors letaszítson" valamint "a szeretet gyakorlása vezet el a legfőbb boldogsághoz."

Mi az én nyári üzenetem a Kedves Olvasónak? Szent István napjához közeledvén vegyük elő Intelmeit és olvassuk át lelki örökségként nagy magyar királyunk bölcs, lelkiekben utat mutató szavait. Okuljunk belőle és épüljön általa a hitünk!

L Skorka Katalin ev. h. esperes (Mezőberény)

◆ A júniusi szám postázását intézte Fördös Katinka, Fördös Márta, Rácz Zsuzsa, Rátoni-Nagy Valéria, Rátoni-Nagy Tamás, Tamásy Éva, Tamásy Zoltán, dr. Tomascsek László. Hálásan köszönjük munkájukat.

◆ Adományok nyugtázását legközelebbi számunkban folytatjuk. ■

HALÁLBÓL. ÉLETRE

Krisztus Jézus megtörte a halál erejét, és az evangélium által világosságra hozta az elmúlhatatlan életet. (2Timóteus 1:10)

Igénk a Jézusban megjelent örök életet hirdeti. A mi életünk is el van rejtve Krisztusban, ha Pállal együtt valljuk: "...többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem..." (Galata 2:20) S már nem megválaszol(hat)atlan e kérdés: "Hol töltöd az örökkévalóságot?" Mert: "Istent szomjazza lelkem, sóvárog az élő Isten után, vajjon mikor állhatok az élő Isten elé?" (Zsoltár 42:3) Lázár feltámasztása jel, amely Isten dicsőségét zengi: "Atyámfiai, ne bánkodjatok azokon, kik elaludtak, miképpen mások, kiknek nincsen reményességük a feltámadás felől." Jézus "Én vagyok!" igéje valóban cselekvést, történést, létezés munkát: "Lázár, jöjj ki!" És kijött a negyednapos halott a sírból. E kijelentése az úgynevezett arany evangélium (lásd János 3:16) beteljesülése: "Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha." (János 11:43 & 25-26) Pál apostol hitte ezt, ezért tanított így a megigazulásról: Isten "szabadított meg minket, és Ő hívott el szent hívással, nem a mi cselekedeteink alapján, hanem saját végzése és kegyelme szerint" (2Timóteus 1:9). Ezért minden kegyelem az életünkben! Az Istennek odaszentelt életnek nincs vége, nem hull a semmibe! "Mert a bűn zsoldja (fizetsége) a halál, az Isten (ingyen) kegyelmi ajándéka pedig az (elmúlhatatlan) örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban." (Róma 6:23) Agabosz próféta megjövendölte Pál megkötözését, de az apostol tudta, hogy "nem nagyobb a szolgálata az uránál" (János 15:20), és nem hagyta magát eltántorítani elhatározásától: "Hiszen én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálemben az Úr Jézus nevéért." (Cselekedetek 21:13)

Jézus szava életre hívó ige: "Leányka, neked mondom, ébredj fel!" Jairus leányának feltámasztása az Ő kereszt-halálát és feltámadását, ezáltal a halál feletti győzelmét hirdeti, hogy szeretteid halálhírét hallva "ne félj, csak higgy" (Márk 5:41 & 36)! A Krisztusban hívők haláluk után Urukkal lesznek; ez sokkal jobb mindennél! Ez alapján el

tudod-e teljes meggyőződéssel mondani Pál vallomását? "Mert nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség!" (Filippi 1:21) Az Ő nevére előbb-utóbb minden térd meghajol, és Úrnak vallja Őt (lásd Filippi 2:10-11). Nem vész el örökre, aki már meghódolt előtte, és akinek a názáreti Jézus már bemutatkozhatott: "Én vagyok." Beteljesül rajtuk az Úr igéje: "Azok közül, akiket nekem adtál, nem hagytam elveszni senkit." (János 18:5.9) Krisztus Urunk megdicsőülése hirdeti: Ő Isten! "Ez az én szeretett Fiam, reá hallgassatok!" (Márk 9:7) Luther így int: "Óvakodj attól, hogy csak úgy az ige nélkül kalandozva, Krisztust Istentől elszakítsd. Rajta kívül nincs Isten, hogy megtalálhatnám s hozzájuthatnék." Ezért legyen a mi számunkra is elég egyedül az Úr Jézus! "Életem, Jézus, egyedül te töltsd be..." (EÉ 387:1)

Garai András - e.é.

A 145. ZSOLTÁR

Magasztallak Téged, Istenem, királyom, és áldom nevedet örökkön örökké! Minden napon áldalak Téged, és dicsérem neved örökkön örökké! Nagy az Úr és igen dicséretes, és az Ő nagysága megfoghatatlan. Nemzedék nemzedéknek dicséri műveidet, s jelentgeti a Te hatalmasságodat. A Te méltóságod dicső fényéről, és csodálatos dolgaidról elmélkedem. Rettenetes voltod hatalmát beszélnek, és én a Te nagyságos dolgaidat hirdetem. A Te nagy jóságod emlékeiről áradoznak, és a Te igazságodnak örvendeznek. Irgalmas és könyörületes az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű. Jó az Úr mindenki iránt, és könyörületes minden teremtményéhez. Dicsér Téged, Uram, minden teremtményed és áldanak Téged a Te kegyeltjeid. Országodnak dicsőségéről szólnak, és a Te hatalmadat beszélnek. Hogy tudtul adják az ember fiainak az Ő hatalmát, és az Ő országának fényes dicsőségét. A Te országod örökre fennálló ország, és a Te uralkodásod nemzedékről nemzedékre. Az Úr megtagogat minden elesendőt, és felegyenesít minden meggörnyedtét. Mindenki szemei Te reád vigyáznak, és Te idejében megadod eledelőket. Megnyitod a Te kezedet, és megelégetesz minden élő t ingyen. Igaz az Úr minden Ő útában, és minden dolgában kegyelmes. Közel van az Úr minden Őt hívóhoz; mindenkihez, aki hűséggel hívja Őt. Beteljesíti az Őt félőknek kívánságát; kiáltásukat meghallgatja és megsegíti őket. Megörzi az Úr mindazokat, akik Őt szeretik; de a gonoszokat mind megsemmisíti. Az Úr dicséretét beszélje ajkam, és az Ő szent nevét áldja minden test örökkön örökké! - - - - -

MIT KEZDJÜNK A PRÓFÉTÁKKAL?

— — — — — ŐR A VÁRTÁN — — — — —

6. Habakuk próféta könyve

Szerényen húzódik meg az Ótestámentum próféta könyvei sorában Habakuk könyve, s az olvasó inkább csak a szerző furcsa nevére figyel fel, mint a könyvecske tartalmára. Különben sem nagyon biztató a fölirata: "Fenyegető jövendölés" – s ez bizony nem sok jót sejtet. Szerzőjéről összesen két adatunk van: Habakuk a neve és maga hangsúlyozza, hogy ő próféta. Furcsa neve ölelést, de egy bizonyos kerti növényt is jelenthet. Mint próféta azok közé tartozik, akik az Isten akaratának népek életében való megvalósításáért szálltak síkra.

Kiemelt poszton tudja magát ez az őrálló: a bástyán figyel és szemmel tartja a napi eseményeket, de azok megoldását az Úrtól várja (2:1). Habakuk zűrzavaros, politikailag szinte áttekinthetetlen korban élt. Valószínűleg megélte a nagy változásokat, amelyeknek két malom közé került áldozata éppen az ő hazája és népe.

Az asszír birodalom megingott, s az egyiptomi Nékó fáraó leigazza a kis Judeát, azonban jön a babilonai Nebukadnecár és Karkemisnél szétveri a fáraó seregeit. De hogy nyugalom ne legyen, feltűnnek hirtelen a káldeusok és a káoszt és a pusztulást már nem lehet tovább fokozni!

Jeremiás és Náhúm kortársa, Habakuk, Isten elé menekül, hogy ebben a zűrzavaros világban Vele vitassa meg a világpolitikai kérdéseket. Két panasza 1:2-5-ben és 1:12-21-ben olvasható, Isten válasza pedig 1:6-11-ben és 2:2-4-ben. Habakuk összpanasza az, hogy miért nézi Isten tétlenül a hatalmasok gonosz nyüzsgését ebben az élet-halál küzdelemben. Sem nem kellemes, sem nem veszélytelen ez a próféta szolgálata: egyrészt Isten elé való bátor kiállást követel meg, másrészt gyakran éppen azok értik félre, akikért a próféta kiáll. Sőt Isten sem kényezteti el, s amikor az őrálló enyhülésért könyörög, még a jelenleginél is nagyobb vesztélyre hívja fel a figyelmet: jönnek a kegyetlen káldeusok! (1:6). Ugyanakkor szinte szétfeszíti az őrálló idegeit, amikor Isten még további, váratlan fordulatokat helyez kilátásba (1:5) és olyan kijelentést, amely hamarosan be

is következik (2:3). Marad-e más megoldás az őrálló számára, minthogy minden könyörgését és bánatát Isten előtti mély imádságban öntse ki?

Imádság tulajdonképpen Habakuk kis könyvecskéjének csaknem a fele. Benne sorra kerül a gazdagság veszélye, a másik kiuzsorázása, az ember-társ gonosz leitatása, a bálványok utáni futkosás csakúgy, mint a – mindennek ellenére – mégiscsak töretlen reménykedés az Isten szabadító erejében (3:18). Nem magáért áll a bástyán, hanem népéért könyörög. Abban a meggyőződésben, hogy Isten ott van a templomában, s amíg Ő jelen van, addig még mindig szabad reménykedni. Neki mindig igaza van, akár segít, akár büntet (2:20). De ha netalán az utóbbira szánna el magát, akkor se hárítsa el a próféta kérését: "De haragodban is gondolj az irgalomra!" (3:2)

Van-e ma is érvényes üzenete e kis könyvecskének? Úgy gondolom, hogy háromszoros az üzenet.

Az elsőt Pál apostol egyik antiókhiai beszédén keresztül kapjuk. Ő is foglalkozik népe történetével, de 1:5-öt akkor idézi, amikor hallgatóit óvja attól, hogy félvállról vegyék az Isten bűnbocsító kegyelmét. Szerinte ennek legfőbb bizonyítéka Jézus Krisztus feltámasztása. Világpolitikai zűrzavarok miatt megrendült bizalmunk mélypontján így irányítja tekintetünket Habakuk arra, Aki Fia feltámasztásával egyedül szavahihetőnek és bizalomra méltónak bizonyult (Ap.Csel. 13:16-41). Hát nem aktuális és mai ez az üzenet, amikor olyan nagystílusú lett szalonképessé hazugságokra és megtévesztésekre felépített egész világpolitikánk? Ez az, amit el se hinnénk, ha nem az Isten mondaná!

A másodikat a Zsidókhöz írt levél közvetíti. Szerzője a hitében megingott gyülekezetét Habakuktól vett gondolatokkal igyekezett vigasztalni és erősíteni. De míg a próféta egy adott helyzetben bekövetkező eseményre várt (2:3), addig a Zsidókhöz írt levél egy valakinek hamaros eljövételével vigasztalt, s itt vitán felül Jézus Krisztusra gondolt (Zsidók 10:37).

Valószínűleg ez villanyozta fel a fantáziáját a korai legenda szerzőjének is,

aki szerint Habakuk volt az a negyedik férfi, akit Dániellel és két társával együtt az oroszánok között találtak a tüzes kemencében! Angyal csempészte volna be a prófétát oda, hogy élelmet vigyen a halálra ítéltnek (Dániel 3:24-25). Így hirdeti tehát ez a kis próféta, hogy Isten segítségével és kegyelmével a legváltóságosabb helyzeteinkben is számolhatunk, mert ez az Eljövendő a mi Urunk Jézus Krisztus, aki volt, aki van, és aki eljön, közbenjár értünk. Kell-e ennél határozottabb vigasztalás?

Harmadik üzenete bejárta már az egész világot, Pál apostolnak köszönhetően. Azt írta Rómába, hogy az Isten ereje legjobban a Jézus Krisztusról szóló evangéliumban van jelen. Ezt pedig ott tapasztalják meg igazán, ahol azt hittel, bizalommal fogadják. S ez a bizalom "kifizetődik": ebből élni lehet! S itt idézi prófétánk szavát: "Az igaz ember hite által él" (2:4).

Ezt a Pál-közvetítette Habakuk-idézetet kürtölte szét az egyház egyik legnagyobb ébresztője az egész világra. Luther Mártonnak hívták, s az emberiségnek azzal tette a legnagyobb szolgálatot, hogy hirdette – konok makacsággal –, hogy Isten előtt elveszettek vagyunk, de egyedül Jézus Krisztusért menekülhetünk meg a büntetés elől. Ha ebben bízunk, hiszünk, akkor egyedül e hit által leszünk igazakká Isten előtt. Igaz, hogy csaknem 500 évet tartott, mire ebbe az alapvető tanításba a római katolikus kereszténység is beleegyezett, amikor Augsburgban megegyezése jelét írásban is adta. S ezt az egyedülálló hírt is – végső soron – Habakuknak köszönhetjük.

Ezért ne csak a próféta furcsa nevének csodálkozzunk, hanem "öleljük át" hármas üzenetét is.

D. Gémes István ev. lelkész (Stuttgart)

IMÁDKOZZUNK!

Hálát adunk Neked, mennyei Atyánk, hogy mindent megtettél üdvösségünk re. Emlékeztess az idő múlására és a számadás közeledtére, hogy ne éljünk vissza kegyelmeddel, hanem megtérjünk Hozzád és cselekedjünk akarodat, az Úr Jézus Krisztus által. Amen.

*** ** ** ** **

EVANGÉLIKUSSÁG SZÁMOKBAN

az Evangélikus Világszövetség jelentése 2011-ről

Összesítés

Az EVSZ tagegyházai lélekszáma 70,514,046

Az EVSZ-hez nemtartozó evangélikusok 3,678,197

Az evangélikusság összlétszáma 74,192,243

Evangélikusok földrészek szerint

Afrika 20,052,573

Ázsia, Ausztráliával 9,219,402

Európa 36,432,320

Latinamerika az Antillákkal 1,130,962

Északamerika 7,356,986

Összesen 74,192,243

Országok 1 millió feletti evangélikus lélekszámmal

Németország 12,551,580

Amerikai Egyesült Államok 7,152,389

Svédország 6,589,769

Etiópia 5,866,407

Tanzánia 5,825,312

Indonézia 5,812,489

Dánia 4,469,204

Finnország 4,353,352

Norvégia 3,874,279

Madagaszkár 3,000,000

Hollandia 2,096,774

Nigéria 2,048,000

India 1,988,318

Namíbia 1,131,764

Pápua-Újgini 1,049,455

Egyházak 1 millió feletti evangélikus lélekszámmal

Svéd [Evangélikus] Egyház 6,589,769

Etiópiai "Mekane Jesus" Evangélikus Egyház 5,846,407

Tanzániai Evangélikus Luteránus Egyház 5,825,312

Dániai Evangélikus Luteránus Egyház 4,469,109

Finnországi Evangélikus Luteránus Egyház 4,353,352

Amerikai Evangélikus Luteránus Egyház 4,272,688

Protestáns Keresztyén Batak Egyház 4,100,000

Norvég [Evangélikus] Egyház 3,852,608

Madagaszkári Evangélikus Egyház 3,000,000

Hanoveri Evangélikus Luteránus Egyház 2,859,851

Bajorországi Evangélikus Luteránus Egyház 2,600,000

Luteránus Egyház – Missouri Zsinat 2,400,000

Württembergi Evangélikus Luteránus Egyház 2,212,190

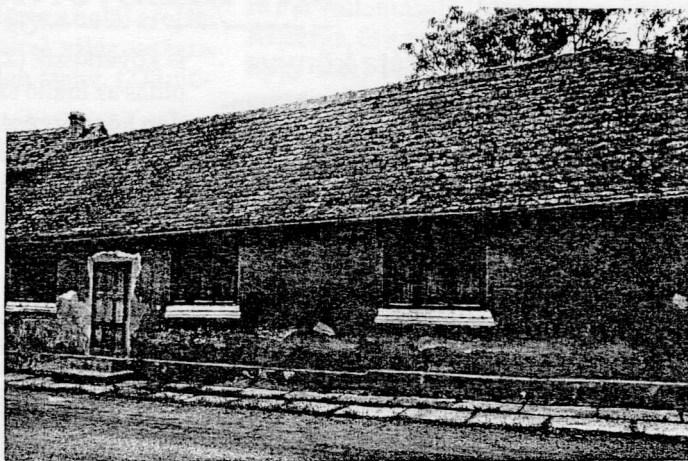
Hollandiai Protestáns Egyház 2,096,774

Északelbai Evangélikus Luteránus Egyház 1,996,391

Krisztus Evangélikus Egyháza Nigériában 1,900,000

◆ Előző számunkban részletesen ismertettük az erdélyi Oltszakadát Evangélikus Gyülekezet építkezési terveit. Az ittközölt képekből következtetünk, hogy hatalmas feladat hárul a hívекre. Még ebben az évben nekilátnak az előkészítő és alapozó munkáknak, hogy aztán jövőre be is fejeződjék az építkezés és a gyülekezeti élet virágozhatssék. X

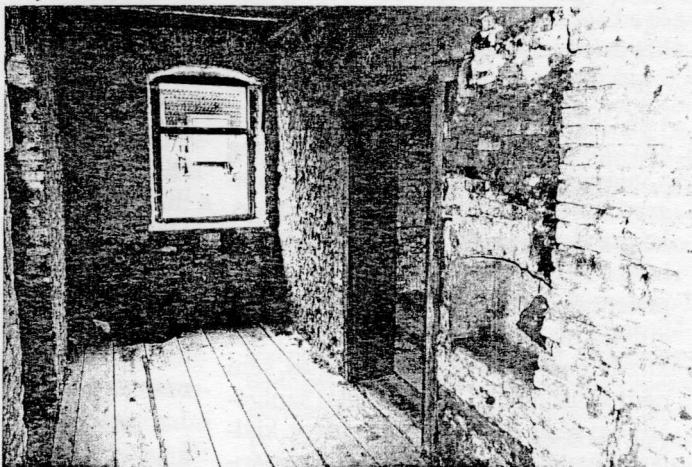
OLTSZAKADÁT FELÚJÍTANDÓ ÉPÜLETEI

AZ GYÜLEKEZETI HÁZ. EBBEN VAN A NAGY GYŰLÉSTEREM EGYÉB SZÜLSÁGES HELYSÉGGEL. A TETŐTÉRBE SZÁLLÁSHELYEKET TERVEZNEK

AZ ÓVODA ÉPÜLETE, MELY TELJES FELÚJÍTÁSRA SZORUL, RÉSZBEN JAVÍTOTT TETŐVEL. ITT IS SZÁLLÁSHELYEK LESZNEK A TETŐTÉRBE

AZ ÓVODA BELŰLRŐL. ITT IFJŰSÉGI GYŰLÉSTERMET ALAKÍTANAK KI ÉS A BERENDEZÉS IS KICSERÉLIK, MIKÉNT A GYŰLEKEZETI HÁZBAN IS
Még folyik az anyagiak gyűjtése. amihez a Clevelandi Magyar Segélygyűlet is jelenős összeggel járult hozzá. (l., Erős Vár 2012/3. szám.)

ERŐS VÁR is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net. Distribution by First Class mail. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni szíveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc. 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap címére küldendő.

Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

AZ EVANGÉLIKUS WALLENBERG

A második világháború vészkorszakának zsidókat és más üldözötteket mentő hőisére, a svéd diplomata budapesti működésére emlékezünk Wallenberg Raoul 100. születésnapja (2012. augusztus 4) alkalmából. Budapesti működéséről kitűnő összefoglalást tett közzé Ember Mária, összegezve több kutatói forrás és az újabb dokumentumok anyagát (Ember Mária: Wallenberg Budapesten. Városháza, 2000). Kevesen ismerik viszont a diplomata svéd evangélikus hátterét és a reformációi biblikus spiritualitásban gyökerező hősiesség embermentését.

A családi háttér igen érdekes, hiszen az igen tehetős svéd család 1912-ben Stockholmban született fiának dédapja, Wallenberg Markus Linköping városa és egyházmegyéje evangélikus püspöke volt.

Már 11 éves korában belekerül a nemzetközi életbe, mert Törökországba utazik nagyapjához, Wallenberg Gustav svéd nagykövethoz. A család hagyományai és nemzetközi gazdasági kapcsolataik indításával 1931-35 között az amerikai An Arbor Michigan-i egyetemen tanul építészetet. 1936-tól Dél-Afrikában, Palesztinában, Haifában a Holland Bank tisztviselője.

1941-től külkereskedelmi üzletkötő Svájcban, Franciaországban, Ausztriában, és Németországban, majd 1942-43-ban Magyarországon tevékenykedik. Valószínűleg ezért nevezte ki őt a svéd kormány 1944. július 9-én hazánkba akkreditált svéd diplomatának.

Wallenberg nagyon válságos időben kezdte meg munkáját Budapesten, hiszen 1944. március 19-én a hitleri Németország Horthy kormányzó tiltakozása ellenére hadseregével lerohanta hazánkat és ezzel tetőzött a vészkorszak egyik legszörnyűbb időszaka, a zsidók és a náciellenes politikai erők üldözése; majd a háború egyre közelebb került a fővároshoz, bombázások és a német és a szovjet csapatok harca és pusztításai következtek.

Mit tehetett ilyen körülmények között egy svéd diplomata? Embermentő akcióiban nem maradt egyedül! Fölvette a kapcsolatot a náciellenes magyar csoportokkal és az üldözöttekkel, egyéni svéd menleveleket, ún. "Schutz-Pass"-okat adott sokaknak a budapesti

svájci konzul, Lutz Carl korábbi gyakorlatát követve. Kezdetben Wallenbergnek csak 1500 ilyen menlevél kiállítására volt engedélye a magyar hatóságoktól, de később sikerült 4500-as kvótát kicsikarnia. Valójában ennek mintegy háromszorosát adta ki.

Az egyéni menlevél-akció mellett megkezdődött az ún. Svéd védett Házak" akció, a Nemzetközi Vöröskereszt képviselője, a svájci követség és a magyarországi egyházak támogatásával, amikor sok ezer üldözött számára szerveztek szállást és ellátást budapesti házakban. Dokumentumok igazolják, többek között Wallenberg visszakérült zsebnotezából és telefonszám-jegyzékéből, hogy kapcsolatban állt Lutz Carl konzul mellett Born Friedrichchel, a Vöröskereszt képviselőjével, Sztéhlo Gábor evangélikus és Éliás József református lelkésszel, valamint Ordass Lajos evangélikus püspökkel, akivel svéd nyelven is beszélhetett.

Wallenberget és sofőrjét, Langfelder Vilmos mérnököt 1945. január 16-án vették őrizetbe a szovjet csapatok a Budapest VI. kerület Benczúr u. 16. szám alatti házban, a mai osztrák követség épületében, ami akkor a nemzetközi Vöröskereszthez tartozott és itt reméltek menedéket, mert a svéd diplomata életét a nyilasok és a németek is veszélyeztették.

Innen előbb Debrecenbe, majd később Moszkvába hurcolták. Élete börtönben töltött utolsó éveiről keveset tudunk. A hivatalos svéd jegyzékekre és megkeresésekre a szovjet hatóságok kezdetben nem adtak érdemi választ. 1955-ben Adenauer Konrad moszkvai, személyesen Hruscsovnál történt közbenjárására több német magas rangú foglyot hazaengedtek és ezek közül 18 személy tett hitelesített vallomást arról, hogy együtt voltak Wallenberggel a börtönben. 1957. február 7-én Gromikó Andrej külügyminiszter jegyzékben adta Stockholm tudomására, hogy 1947. július 17-én a börtönben, valószínűleg szívrohamban meghalt.

2002. augusztus 4-én Linköpingben svédek és magyarok együtt emlékeztek Wallenbergre 90. születésnapján. A róla elnevezett téren felállított emlékmű leleplezése előtt a püspöki kated-

ralisban ünnepi Istentiszteleten dr. Lind Martin linköpingi és dr. Harmati Béla budapesti evangélikus püspökök szolgáltak. A szovjet hadsereg által elhurcolt és ismeretlen körülmények között a moszkvai börtönben elhunyt diplomata életét Eriksson Björn tartományi kormányzó és Joelsson Eva polgármester méltatták.

A Wallenberg-család nevében Lagergren Nina asszony emlékezett. A magyarországi zsidóság képviselőjében dr. Schweitzer József főrabbi és dr. Lazarovits Ernő professzor szóltak. Az emlékművön Bottos Gergő Gábor 1989-ben készített budapesti bronz portrédomborműve másolata került elhelyezésre. Az emlékmű leleplezése utáni fogadáson a püspöki székházban a múzeumban őrzött cselló, a dédapa Wallenberg Markus püspök kedvenc hangszere szólalt meg. A Magyar Televízió kiutazó munkatársai rögzítették az eseményeket Nagy László rendezésében.

Érdekes arra is emlékezni, hogy Wallenberg magyarországi emlékműveinek is a diplomatához hasonlóan kalandos történetük van, kapcsolódva a változó politikai-társadalmi értékeléshez. Röviddel a világháború után Pátzay Pál művésznünk formálta meg 1946-ban Budapest számára egy sárkánynyal-kigyóval küzdő férfialakban az embermentő életsorsot. Mái sem teljesen világos a történet, miért került ez a méltó alkotás végül a hős neve említése nélkül Debrecenbe egy gyógyszergyár elé.

Varga Imre egész alakos szobra végül 1987-ben méltó emléket állított az embermentő diplomatának Budagyöngyénél, a II. kerületben.

A Budapest XIII. kerületében található Wallenberg utcában 1989 óta emlékezhetünk fiatal művésznünk, aki az események után, 1947-ben született, Bottos Gergő Gábor bronz portrédomborműve mellett. Ennek másolata került svéd kérésre Linköping emlékparkjába.

Linköping városa és egyházkerülete és a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete között 1997-ben, Lind Martin és Harmati Béla püspökök aláírásával testvéregyházi együttműködési szerződés aláírása- [↗]

ra került sor, amit azóta is többször megerősített a két fél. Kölcsönös látogatások, zarándoklatok, teológiai-tudományos és egyházi-missziói tapasztalatcsere, az egyházi világszervezetekben, az ökumenikus együttműködésben a tapasztalatok átadása folyik.

Wallenberg Raoul áldozatos életművét, embermentő tevékenységét akkor értjük meg, ha a lutheri reformációi spiritualitás nemzetformáló jézusi útmutatására gondolunk: "Nincsen senkiben sem nagyobb szeretet, mintha valaki életét adja barátaiért!" (János 15:14). Erről a mentő szeretetről tanuskodott a svéd diplomata élete a terror és a horror vészkorszakában. Legyen emléke áldott közöttünk!

A svéd nyelvben és közgondolkodásban van egy különleges fogalom: "lagom", azaz egyensúly, equilibrium. Hasonló ez ahhoz, amit a ázsiai, távol keleti kultúrák így mondanak, "jing-jang" vagy "feng-shui", azaz egyensúlyt kell találnunk, előidéznünk, gyakorolnunk az életben, tehát nem szabad, hogy az egyik ember vagy az egyik nép erőszakosan a másik fölé helyezze, gondolja magát.

Mindannyian kaptunk a bibliai példa szerint áldást, talentumokat, ki egyet, ki többet, ezzel kell gazdálkodnunk úgy, hogy az áldást tovább adjuk. Ez az "áldást kaptam, továbbadom" az az áldozati-szagrificiális elem az életben egyének és a közösség, család, nemzet, számára is, ami nélkül csak terror, diktatúra, és horror lesz körülöttünk. Wallenberg életpéldája erre biztat, hát így legyen!

D. dr. Harmati Béla ny. ev. püspök - e.p.

ISTEN DICSÉRETE

*Istenünk, minden áldás Atyja,
Dicsérjük, áldjuk szent neved,
Mert kezed bőven osztogatja
Elfogyhatatlan kincsedet.
Áldásodban bővelkedünk,
Te vagy megtartó Istenünk.
Atyánk, jóvoltod és irgalmad
Soha ne hagyj felejtenünk!
Hű kezed ételt és italt ad:
Csak Téged áldunk Istenünk!
Mindnyájunk teljes élete
Legyen az Úr dicsérete!*

EE 487 (Budapest)

BEMUTATKOZIK A 34. ÖSZTÖNDÍJAS

Tóth Orsolya vagyok, negyedéves teológushallgató. A tanév idején a Teológus Otthonban lakom, egyébként családommal együtt Nyíregyházán élek. Édesapám egy festékcégnél dolgozik, édesanyám védőnő. A húgom élelmiszermérnök szakon tanul. Az öcsém még gimnazista. Amikor végzős gimnazistaként ott álltam a közelgő felvételi előtt, hittanáróm az egyik óra elején hirdette, hogy a teológia nyílt napot tart a következő hónapban, és vár minden érdeklődőt. Hogy én erre eddig miért nem gondoltam? Akartam pszichiáter lenni, akartam pszichológus lenni, hogy az embereken segíthessek, de eszembe se jutott az, hogy nem gyógyszerekkel, nem különböző terápiákkal segítsék, hanem Isten igéjével és elfogadó szeretetével, továbbadva azt, amit én magam már megtapasztalhattam, tehát lelkészként. Sokszor kaptam már mást Istentől (valami sokkal jobbat), mint amit én magam elképzeltem.

Így kerülhettem a teológiára is, és így történt ez a columbusi ösztöndíjjal is. Úgy kezdtem el a teológiai tanulmányaimat, hogy én biztos, hogy soha nem fogok külföldi ösztöndíjra menni, mert képtelen lennék a szeretteimtől távol lakni. Most mégis a hazámtól legmesszebb eső ösztöndíjra készülök. Nagy izgalommal várom az előttem álló tanévet. Előre örülök azoknak az embereknek, akiket majd ott megismerhetek. Molnár Lilla, Dobó Dani, Adámi Johanna, Horváth-Hegyvi Áron, és dr. László Virgil – a korábbi ösztöndíjasok – rengeteget emlegette a kintélők kedvességét, segítőkészségét, és vendégszeretetét. A találkozás eredményében köszöntöm a kedves olvasókat.

Szeretettel, Tóth Orsolya

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia részéről mi is szeretettel köszöntjük Orsolyát, kívánva Isten áldást idejövételére, tanulmányaira. A columbusi "Trinity Lutheran Seminary" intézet 2011/12-es tanéve befejeztével elbúcsúztunk Kovács Katától. A kegyelmes Isten vezesse további életútján. bb

EGYRE KEVESEBBEN

A népszámlálási eredmények szerint sajnos beigazolódtott a félelem, hogy a Szlovákiában élő magyar kisebbség száma az utóbbi tíz évben erős csökkenést mutat: 62 ezer magyar tűnt el ilyen módon, azaz a 2001-es létszám 12%-a!

Délszlovákia minden járásában folyamatosan csökkent a magyarság aránya. Az elmúlt tíz évben mindegyik délszlovákiai járásban kimutatható a magyarok számának vagy arányának a csökkenése – adta hírül a statisztikai hivatal részadataira hivatkozva az Új Szó.

Százalékarányban a legkomolyabb lélekszámcsökkenés Kassán volt, ahol a magyarság aránya egyharmadával csökkent tíz év alatt. A legnagyobb mértékű csökkenés éppen azokban a magyar járásokban mutatható ki, ahol még lehet tömbmagyarságról beszélni.

Ilyen például az Érsekújvári és Komáromi járás, ahol egyenként közel 9 ezerrel, és a Dunaszerdahelyi járás is, ahol több, mint 6 ezerrel kevesebb magyar él ma, mint tíz éve. A 16 déli járás és a két nagyváros, Pozsony és Kassa közül csak három járásban – a Nagymihályi, a Töketeremesi, és a Dunaszerdahelyi járásokban – zsugorodott 10 százaléknál alacsonyabb mértékben a magyarság aránya.

Gyurgyik László szociológus a részadatokkal kapcsolatban az Új Szónak úgy nyilatkozott: "A járások alapján szembevetendő, hogy majdnem minden régióban nagyobb a fogyás mértéke, mint a korábbi időszakban."

A 2011-es népszámlálás adatai szerint tíz év alatt 9.7 százalékról 8.5 százalékra csökkent a Szlovákiában élő magyarok számaránya az összlakossághoz képest. Míg a 2001-es népszámlálás adatai szerint Szlovákiában 520,528-an vallották magukat magyar nemzetiségűnek, ez a szám 2011-re 458,467-re csökkent. Ez tíz év alatt közel 62 ezres lélekszámcsökkenést jelent.

e.p.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• A Déli Ev. Egyházkerületben Radosné Lengyel Anna, az Északi Ev. Egyházkerületben dr. Fábry György, a Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerületben Mészáros Tamás a 2012-18-as ciklusra megválasztott egyházkerületi felügyelő

• Kölcsház. a gyülekezet alapítása 150., Monoron a 100., Győrújbaráton a templomszentelés 225., Csornán a 82., Monoron a 73. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Szügyben, Pusztaföldváron új parókiaépületet, Apostagon felújított templomot, Tokorcson új templomtornyot és új harangot, Kisapostagon felújított templomot és gyülekezeti házat, vett ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet. Besztercén új templom építéséhez alapkövetét ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Az Egyházak Világtanácsa rendezésében "nyomor, gazdagság, és ökológia" címmel tartottak konferenciát az indonéziai Jakartában, ahol dr. Fischl Vilmos ev. lelkész, ökumenikus főtitkár és dr. Gömböcz Elvira, hittud. tanársegéd képviselte a Magyarországi Evangélikus Egyházat.

• Pestújhelyen Szabó B. András, Szarvason (Újtemplom) Kollár Zsolt az ev. gyülekezet új lelkésze.

• A Déli Ev. Egyházkerületben Szűcs Máriát, Széll Éva Annát Gáncs Péter püspök szentelte lelkésszé.

• Az Északi Ev. Egyházkerületben Domokos Tibort dr. Fabiny Tamás püspök szentelte lelkésszé.

• A Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerületben Hanvay Enikőt – húsz évvel a teológia elvégzése után – és Németh Katalint Szemerei János püspök szentelte lelkésszé.

• Az ideai egyházmegyei választások eredményeként a Nyugatbékési Ev. Egyházmegyében Lázár Zsolt szarvasótemplomi lelkész az esperes, Madarász Géza a felügyelő; a Keletbékési Ev. Egyházmegyében Kondor Péter békéscsabai lelkész az esperes, dr. Rück András a felügyelő; a Veszprémi Ev. Egyházmegyében Polgárdi Sándor pápai lelkész az esperes, Henn László a felügyelő; a Vasi Ev. Egyházmegyében Rostáné Piri Magda bobai lelkész az esperes, Mórutz Zsolt a felügyelő; a Bács-Kiskun Ev. Egyházmegyében Lup-

ták György kiskőrösi lelkész az esperes, Dudla Erzsébet a felügyelő; a Pesti Ev. Egyházmegyében Győri Gábor pestszentlőrinci lelkész az esperes, Krizsán Zoltán a felügyelő; a Tolna-Baranya Ev. Egyházmegyében Szabó Vilmos Béla paksi lelkész az esperes, Andorka Árpád a felügyelő; a Sproni Ev. Egyházmegyében Gabnai Sándor soproni lelkész az esperes, dr. Gimesi Szabolcs a felügyelő; a Hajdú-Szabolcs Ev. Egyházmegyében Zsarnai Krisztián nyíregyházi lelkész az esperes, Márföldi István a felügyelő; a Dél-Pest megye Ev. Egyházmegyében Krámer György pilisi lelkész az esperes, Bak Péter a felügyelő.

A Fejér-Komárom, Győr-Moson, Somogy-Zala, Észak-Pest megye, Nógrád, és Budai ev. egyházmegyék megválasztott elnökségéről az "Erős Vár" 2012/3. számában adtunk hírt.

• A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen a 2011/12-es tanév végével a teológus-lelkész szakon tizenketten vehettek át oklevelet, ill., igazolást. További tizenhárman egyéb szakon vehettek át oklevelet/vizsgaigazolást.

Az évzáró alkalmából köszöntötték lelkésszé szentelése 40. évfordulóján Görög Zoltánt, Jankovits Bélát, Lehel Lászlót, Széll Bulcsút - 50. évfordulóján Baranyai Kálmánt, Detre Jánost, Káposzta Lajost, Kovács Etelkát, Kőszeghy Tamást, Liska Endrét, Molnár Jenőt, D. Szabik Imrét - 60. évfordulóján dr. Juhász Gézát, Madarász Istvánt, Trajtler Gábort - 65. évfordulóján Tóth-Szöllös Mihályt - 70. évfordulóján Horváth Miklóst.

• Az erdélyi Felsőszombatfalván tartotta négyévenként esedékes konferenciáját a Börtönlelkészek Európai Szervezete, melyen csaknem valamennyi európai országból százhuszonöt börtönlelkész vett részt. Magyarországot Roszik Gábor ev. lelkész, a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete elnöke képviselte. A rendezvény házigazdája a Román Ortodox Egyház volt.

• A Bp.-Deákterti Evangélikus Gimnáziumban megünnepelték az eredetileg a 19. század elején alapított, de a 20. században negyven évre egyházi jellegétől megfosztott iskola újraindulásának a huszadik évfordulóját.

• A kisajátítások felszámolása során az

Óbudai és az Angyalföldi Ev. Egyházközség ingatlanai újta egyházi tulajdonba kerülhetnek.

• 36,175 résztvevője volt a budapesti Reménység fesztiválnak június 1-3 között, a Papp László Budapest Sportaréánában. A SYMA-B csarnokban pedig 2,727 ember reagált Graham Franklin prédikációi után a felhívásra, döntött úgy, hogy renanzi az életét Istennel. A válaszadók 60 százalékának az életében ez volt az Isten felé megtett első lépés, hogy megbocsátást nyerjenek.

† LELBACH M. ANDREA †

Özv. dr. Lebach Antalné, Molnár Andrea 1919. január 11-én született Magyarországon, a bácskai Versecen. A zágrábi, majd ösztöndíjjal a budapesti Műegyetemen készült építészmérnöknek, mint első női hallgató. Leendő férjével, dr. Lebach Antallal 1944-ben kötött házasságot. Rövidesen Ausztriába menekültek, ott sok honfitársukon segítettek, s bekapcsolódtak az evangélikus egyházi életbe is. 1950. május 15-én érkeztek Clevelandba, ahol szeretettel várta őket Brachna Gábor ev. főesperes. Másnap már templomban voltak, hogy az Igéből merítsenek erőt az új hazában való élethez. Férje amerikai diplomájának megszerzése idején Andrea volt a kenyérkereső. Sok 1956-os magyar menekültön segítettek, s közel negyven magyar diák tanulmányait bőkezűen támogatták. Magyar voltát hivatásnak tekintette, szívét szeretettel osztotta meg a rászorulókkal. Nagylelkűsége példaértékű volt – önzetlensége sokaknak vált áldássá. A Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Gyülekezetnek több mint 60 éven át volt hűséges, tevékeny tagja. Néhány hónapi betegség után 2012. június 21-én, 93. évében szólította el az Úristen e földi életből, hogy együtt legyen szeretett férjével és mindazokkal, akiket elveszített. Megköszönve Istennek közzöttünk való életét, kedvenc idézetével búcsúztunk tőle: "A halál csak ennyi: Isten az egyik kezéből áttesz bennünket a másik kezébe. Mert akár életünkben, akár halálunkban az Isten kezében vagyunk." Mindnyájan szeretettel gyászoljuk és arra a Jézusra bizzuk, Aki őt legjobban szereti. Hamvait július 2-án a "Sunset Memorial Park" temetőben szeretett férjéé mellé helyeztük; együtt várják Krisztus visszajövetelét.

A Nyugatclevelandi Magyar Ev. Egyház közleménye.

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Tamásy Zoltán.

Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet de. 10:00 órákor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkész telefonszáma: 961-6895.

Istentiszteleteinket a páratlan vasárnapokon tartjuk. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk. Istentisztelet után beszélgetés, kávézás. Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Zoltán.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Beszolgáló lelkész: Tamásy Zoltán

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

Évadkezdő Istentiszteletre várjuk kedves hitestvéreinket szeptember 9-én du. 4 órákor úrvacsoraosztással. ■ Isten megőrző kegyelme és szeretete maradjon mindnyájunkkal. Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Zoltán.

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap 11:00-kor magyarul, a hónap első vasárnapján déli 12:00-kor angolul. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepeken.

Havonta egy alkalommal Zenebona játszóház várja azokat a gyermekeket édesszüleikkel együtt, akik szeretik a magyar népmesét, mondókat, népdalt, bábszínházat és táncjátékot. Ennek a megálmódói és megvalósítói Tamásy Éva, Toldy Ágnes, Simon Judit, Földesi József, Leszkó Júlia. Az első játszóház látogatói 32 gyermek és szülő volt. Nagyon örültünk ennek és a Mennyei Atya szeretetének a jele ez. Legközelebbi találkozásunk augusztus 4-én de. 10 órákor lesz, majd ezt követően minden hónap első szombatján. ■ Augusztus 25-én, szombaton este 5:30-kor Szabó Lőrinc költészetéből lesz irodalmi est, vacsorával. Megemlékezünk országalapító királyunkról is. ■ Szeptember 23-án aratási hálaadó Istentisztelet és ebéd. ■ Október 20-án szombat este Szvorák Katalin művészeti koncertje, gyerekek és felnőttek számára. ■ Október 21-én az Egyesült Magyar Egyletekkel közösen tartjuk az 1956-os szabadságharc ünnepségét. Szónok Szvorák Katalin lesz. Annak, aki eljön akár a koncertre akár az ünnepségre nagy élményben lesz része. Szvorák Katalin csodálatos hangja mindenkit elbűvöl, tisztán kicseng az ő Istenbe vetett hite valamint hazaszeretete. ■ Magyar iskolánk és óvodánk szeptember 7-én várja tanulóit. ■ Beteg testvéreinkért szeretettel imádkozunk: Tomaszek Margitért, Yoniak Jolandaért, Kemes családért, Balázs Hajnalkáért, Könyves Mihályért. A gyógyító Jézus szeretetébe ajánljuk őket. ■ Ezzel a gondolattal kívánunk további áldott nyarat: *Te az Isten ötlete vagy, és Istennek mindig jó ötletei vannak.* Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva.◀

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2012 SZEPTEMBER

1. Ézsaiás 57:15-19 – Jeremiás 6:1-5
PÜNKÖSD U. 14. VASÁRNAP

Heti ige: Máté 25:40

2. Jakab 1:17-27 – Márk 7:14-23
3. 5Mózes 15:1-11 – Jeremiás 6:16-30
4. Amosz 3:4-15 – Jeremiás 7:1-15
5. 5Mózes 24:10-22 – Jeremiás 7:16-28
6. Ap.Csel. 4:32-37 – Jeremiás 9:1-23
7. Máté 26:47-56 – Jeremiás 12:1-6
8. Júdás 1-25 – Jeremiás 13:1-11

PÜNKÖSD U. 15. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 103:2

9. Jakab 2:1-17 – Márk 7:24-37
10. 2Timóteus 1:1-7 – Jeremiás 14:1-16
11. János 9:24-41 – Jeremiás 15:10, 15-21
12. Filemon 1-22 – Jeremiás 16:1-13
13. 1Kronika 29:9-18 – Jeremiás 17:5-13
14. János 13:31-35 – Jeremiás 18:1-12
15. 2Thesszalónika 2:13-17 – Jer. 19:1-13

PÜNKÖSD U. 16. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:7

16. Jakab 3:1-12 – Márk 8:27-38
17. Filippi 4:8-14 – Jeremiás 20:7-18

◆ Megalakult a Németországi Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége, nyolc gyülekezettel, melyek közül három "protestáns"-ként, öt pedig "református"-ként jelzi magát. Az elnökség tagjai között van Gémes Pál stuttgarti ev. lelkész is.

◆ Magyarország, a Kárpát-medence, és a diaszpóra magyarságának összefogásában és a nemzettudat erősítésében mindig nagyon fontos szerepet játszottak a magyar cserkészek. Ezért tartotta kötelességének a magyar kormány munkájuk támogatását – szögezte le Semjén Zsolt a Magyar Cserkészszövetséggel való együttműködési megállapodás aláírásakor. A megállapodást a cserkészek részéről Buday Barnabás ev. lelkész, a Magyar Cserkészszövetség elnöke írta alá.

◆ Megelégtették, hogy reggelente sokféle szemét és néha emberi vizelet borította a budapesti Szent István-bazilika oldalát, ezért kerítéssel veszik körbe az épületet. A fekete kovácsoltvas kerítés, melyet a műemlékvédelmi hatóság is jóváhagyott, 60-70 millió forintba kerül. A munkálatokat még augusztus 20-a előtt szándékozzák befejezni. ««

Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége
betölti az egész földet. Ézsaiás 6:3.

18. 1Timóteus 6:3-11 – Jeremiás 21:1-14
19. Ap.Csel. 27:33-44 – Jeremiás 23:1-8
20. Lukács 10:38-42 – Jeremiás 23:21-32
21. **Máté apostol emléknappja**

Efezus 2:4-10 – Máté 9:9-13

22. Lukács 6:20-26 – Jeremiás 26:1-19
PÜNKÖSD U. 17. VASÁRNAP

Heti ige: 2Timóteus 1:10

23. Jakab 3:13-4:10 – Márk 9:30-37
24. Róma 6:18-23 – Jeremiás 27:1-23
25. Ap.Csel. 21:8-14 – Jeremiás 28:1-17
26. 1. Zsoltár – Jeremiás 29:1-14
27. Filippi 1:19-26 – Jer. 30:1-3; 31:1-14
28. János 18:3-9 – Jer. 31:18-29, 31-37
29. *Mihály arkangyal és az angyalok emlékezte*
Jelenések 7:1-12 – Lukács 10:17-20

PÜNKÖSD U. 18. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 5:4

30. Jakab 5:13-20 – Márk 9:38-50

2012 OKTÓBER

1. Jelenések 14:4-16 – Jer. 36:1-37:21
2. Máté 18:10-14 – Jeremiás 38:1-13
3. Ap.Csel. 13:1-1 – Jeremiás 38:14-28
4. Ap.Csel. 27:16-25 – Jeremiás 39:1-18
5. Máté 26:51-54 – Jeremiás 40:1-16
6. Máté 14:22-31 – Jeremiás 41:1-18

PÜNKÖSD U. 19. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 145:15

7. Zsidók 2:1-18 – Márk 10:2-18
8. 1Thesszalónika 4:9-12 – Jer. 42:1-22
9. 1Timóteus 1:1-11 – Jeremiás 43:1-13
10. Énekek éneke 2:4-7 – Jeremiás 44:1-23
11. Ap.Csel. 8:1-7 – Jeremiás 45:1-5
12. Lukács 23:32-34 – Jer. Sirmalmi 1:1-22
13. Máté 5:14-24 – Jer. Sirmalmi 3:1-33.

PÜNKÖSD U. 20. VASÁRNAP

Heti ige: Jeremiás 17:14

14. Zsidók 4:12-16 – Márk 10:17-31
15. 8. Zsoltár – Jer. Sirmalmi 3:34-66
16. Lukács 5:12-16 – Jer. Sirmalmi 5:1-23
17. Prédikátor 12:1-8 – 2Korinthus 1:1-24

18. **Lukács evangélista emléknappja**

2Timóteus 4:5-11 – Lukács 10:1-9

19. Máté 27:39-44 – 2Korinthus 2:1-11
20. Ap.Csel. 14:8-18 – 2Korinthus 2:12-17

PÜNKÖSD U. 21. VASÁRNAP

Heti ige: Mikeás 6:8

21. Zsidók 5:1-10 – Márk 10:15-45
22. 2Mózes 23:10-16 – 2Korinthus 3:1-11
23. 2Mózes 18:13-27 – 2Korinthus 3:12-18
24. 90. Zsoltár – 2Korinthus 4:1-6
25. 2Mózes 19:3-9 – 2Korinthus 4:7-12
26. János 18:28-32 – 2Korinthus 4:13-18
27. Prédikátor 12:9-14 – 2Korinthus 5:1-10

PÜNKÖSD U. 22. VASÁRNAP

[Simon és Judás apostol emléknappja]

Heti ige: Róma 12:21

28. Zsidók 7:23-26 – Márk 10:46-52
29. Róma 12:17-31 – 2Korinthus 5:11-21
30. Galata 5:1-6 – 2Korinthus 6:1-10
31. **A REFORMÁCIÓ EMLÉKNAPJA**
Róma 3:19-28 – János 8:31-36 L&RCL